

Sygn. akt IV U 322/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Cieśla

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 grudnia 2014 roku nr (...)

w sprawie P. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odsetki

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się P. M. prawo do wypłaty przez organ rentowy ustawowych odsetek od dnia 26 lipca 2013 roku do dnia wypłaty wyrównanej renty.

Sygn. akt IV U 322/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 8 maja 2015 r.

Decyzją z dnia 12 grudnia 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), odmówił P. M. przyznania prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy, ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 marca 2014 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie, przyznający ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r., został zrealizowany decyzją z dnia 7 listopada 2014 r., a zatem w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odwołanie od tej decyzji wniósł P. M., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, że Sądy obu instancji dysponowały takim samym materiałem dowodowym, jak organ rentowy, który wydał decyzję odmawiającą przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

w związku z wypadkiem przy pracy. Skoro więc po dacie 18 czerwca 2013 r. nie przedłożył on żadnych nowych dowodów, należą mu się odsetki za opóźnienie w wypłacie renty wypadkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podał, że w wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 marca 2014 r., zmieniającym decyzję z dnia

18 czerwca 2013 r. i przyznającym wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r., Sąd ten nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem ZUS, brak takiego rozstrzygnięcia oznacza, iż Sąd kwestii tej nie wyjaśnił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący P. M. w dniu 12 listopada 2011 r. uległ wypadkowi w pracy

w ten sposób, że przecinając drewno przy użyciu piły tarczowej, doznał obcięcia wraz

z rękawicą kciuka lewej ręki, a ponadto rany szarpanej palca II z uszkodzeniem ścięgna zginacza i rany szarpanej IV palca tej ręki. Od 12 maja 2012 r. do 6 stycznia 2013 r. ubezpieczony pobierał świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego. Następnie, wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Lekarz Orzecznik ZUS w opinii lekarskiej z dnia 15 stycznia

2013 r. uznał ubezpieczonego za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku

z wypadkiem przy pracy na okres do 31 stycznia 2015 r., ustalając, że niezdolność ta powstała od wyczerpania prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał

u wnioskodawcy stan po urazowej amputacji kciuka lewego oraz dysfunkcję palca II ręki lewej po zranieniu z uszkodzeniem ścięgien zginaczy powierzchownego i głębokiego. Orzeczenie to legło u podstaw decyzji z dnia 21 lutego 2013 r., którą ZUS Oddział

w T. przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 7 stycznia 2013 r. do 31 stycznia

2015 r. Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 25 dzień każdego miesiąca.

dowód:

- protokół Nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z dnia 02.12.2011 r.- k. 2-3 cz. IV akt ZUS,
- decyzje przyznające prawo do świadczenia rehabilitacyjnego z dnia: 30.05.2012 r., 26.10.2012 r. i 31.01.2013 r.- k. 25, 30, 41 cz. II akt ZUS,
- orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 15.01.2013 r.- k. 32 cz. I akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 21.02.2013 r.- k. 46 cz. VI akt ZUS,

W związku z tym, że orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS budziło wątpliwości co do zgodności z zasadami orzekania o niezdolności do pracy, sprawa poddana została kontroli w trybie nadzoru Prezesa Zakładu i przekazana na podstawie art. 14 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 29 maja 2013 r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Komisja Lekarska ZUS rozpoznała

u wnioskodawcy stan po urazowej amputacji kciuka lewego na poziomie stawu śródrečno- palcowego u osoby praworęcznej oraz cechy pourazowego zespołu algodystroficznego wskaziciela lewego. Wydając to orzeczenie, Komisja Lekarska dysponowała drukiem N-9 (zaświadczeniem o stanie zdrowia) z dnia 23 stycznia 2013 r., historią choroby z poradni chirurgicznej, kartami informacyjnymi leczenia szpitalnego z dnia: 12 listopada 2011 r. i 14 listopada 2011 r. oraz informacją o przebytej rehabilitacji leczniczej

w ramach prewencji rentowej ZUS. Orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 29 maja

2013 r. legło u podstaw decyzji z dnia 18 czerwca 2013 r., którą ZUS Oddział w T. odmówił P. M. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, wstrzymując wypłatę świadczenia od lipca 2013 r. Decyzja ta została zaskarżona przez ubezpieczonego odwołaniem.

dowód:

- orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 29.05.2013 r.- k. 35-36 cz. I akt ZUS,
- druk N-9 z dnia 23.01.2013 r.- cz. I akt ZUS,
- historia choroby z poradni chirurgicznej- cz. I akt ZUS,
- karty informacyjne leczenia szpitalnego z dnia: 12.11.2011 r. i 14.11.2011 r.- cz. I akt ZUS,
- informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS- cz. I akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 18.06.2013 r.- k. 49 cz. VI akt ZUS,

W toku postępowania w sprawie IV U 1355/13, wywołanego odwołaniem od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 18 czerwca 2013 r., Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego- lekarza specjalisty chirurga ortopedy- traumatologa. W opinii sądowno- lekarskiej z dnia 5 listopada 2013 r. biegły ten, rozpoznając u wnioskodawcy stan po amputacji urazowej kciuka lewego, stan po uszkodzeniu ścięgien zginaczy powierzchownego i głębokiego palca II ręki oraz stan po ranie szarpanej palca II i IV ręki lewej, uznał go za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od daty ustania uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego do stycznia 2015 r. W uzasadnieniu opinii biegły podał, że podczas wypadku opiniowany doznał zmiążdżenia ręki lewej, w związku z czym występuje u niego dysfunkcja dłoni lewej (brak całkowity kciuka lewego, znaczne ograniczenie zgięcia i wyprostu palca II), zaniki opuszki na wskazicielu oraz zaburzenia czucia i ukrwienia palca. Na dłoni lewej stwierdza się zanik mięśnia kłębu i wyszczuplenie przedramienia lewego. Jak wskazał, wnioskodawca jest osobą częściowo okresowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z uwagi na brak możliwości zaciśnięcia dłoni

w pięść i dysfunkcję wskaziciela oraz osłabienie siły mięśniowej dłoni z zanikami mięśni. Wydając tę opinię biegły chirurg ortopeda- traumatolog dysponował taką samą dokumentacją medyczną dotyczącą stanu zdrowia wnioskodawcy, jak Komisja Lekarska ZUS. Wprawdzie opinia sądowno- lekarska została zakwestionowana przez organ rentowy, jednak Sąd Okręgowy w Tarnowie nie podzielił podniesionych przez ZUS zarzutów i w oparciu o tę opinię wyrokiem z dnia 19 marca 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS Oddział

w T. z dnia 18 czerwca 2013 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r. Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacją przez organ rentowy. Wyrokiem z dnia 30 września 2014 r., III AUa 686/14, Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację ZUS od orzeczenia Sądu Okręgowego.

dowód:

- opinia sądowno- lekarska z dnia 05.11.2013 r.- k. 15-17 akt IV U 1355/13,
- wyrok SO w Tarnowie z dnia 19.03.2014 r.- k. 36 akt IV U 1355/13,
- wyrok SA w Krakowie z dnia 30.09.2014 r.- k. 56 akt IV U 1355/13,

Akta rentowe ubezpieczonego wraz z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego

w T. z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt IV U 1355/13, wpłynęły do organu rentowego w dniu 7 listopada 2014 r. Po tej dacie Zakład ustalił, że ubezpieczony nie jest zarejestrowany w PUP, nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych, czy innych świadczeń z MOPS, a także zasiłku chorobowego i nie osiąga też przychodu z innych źródeł, jak również to, że odwołujący nie figuruje w ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w B. od dnia

1 marca 2005 r. Wyrok z dnia 19 marca 2014 r. zrealizowany został decyzją ZUS Oddział w T. z dnia 7 listopada 2014 r. Decyzją tą organ rentowy wznowił wypłatę należnej odwołującemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2013 r., podnosząc, że przysługuje mu ona do 31 stycznia 2015 r. Należność za okres od 1 lipca 2013 r. do

31 października 2014 r. w kwocie 12.085,18 zł, po uprzednim dokonaniu odliczeń, przekazał na rachunek w banku. W decyzji tej zaznaczono, że świadczenie ustalono w kwocie zaliczkowej. Decyzją z dnia 27 listopada 2014 r. organ rentowy z urzędu przeliczył od dnia

1 lipca 2013 r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu, należną odwołującemu rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Termin płatności świadczenia Zakład ustalił na 25 dzień każdego miesiąca.

dowód:

- pismo z dnia 03.11.2014 r. z prezentatą ZUS- k. 58 akt IV U 1355/13,
- oświadczenie odwołującego z dnia 31.10.2014 r.- k. 74 cz. VI akt ZUS,
- pismo PUP w B. z dnia 28.10.2014 r.- k. 76 cz. VI akt ZUS,
- decyzje ZUS z dnia: 07.11.2014 r. i 27.11.2014 r.- k. 82 i 84 cz. VI akt ZUS,

W dniu 8 grudnia 2014 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o odsetki za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Zaskarżoną decyzją z dnia 12 grudnia 2014 r. ZUS Oddział w T. odmówił mu przyznania prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty.

dowód:

- wniosek o odsetki z dnia 08.12.2014 r.- k. 86 cz. VI akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 12.12.2014 r.- k. 89 cz. VI akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 12 grudnia 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było ustalenie, czy organ rentowy powinien wypłacić odwołującemu P. M. odsetki za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i za jaki okres,

w sytuacji, gdy przyznanie ubezpieczonemu świadczenia nastąpiło w wyniku wykonania przez organ rentowy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt IV U 1355/13, zmieniającego decyzję organu rentowego z dnia 18 czerwca 2013 r. i przyznającego odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy

w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.), jeżeli Zakład- w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych- nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia

w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W myśl zaś ust. 1a, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W zdaniu drugim dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Jak wskazał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 19 stycznia

2012 r., III AUa 1549/11 (LEX nr 1124837), wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 r., P 11/07

(OTK-A 2007 Nr 8, poz. 97) stwierdził, że poprzez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia, a taką okolicznością jest w świetle art. 14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wydanie orzeczenia

w przedmiocie niezdolności do pracy przez Komisję Lekarską ZUS w sprawie o prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy. Powołany przepis stanowi bowiem, że orzeczenie Lekarza Orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono wadliwości, albo orzeczenie Komisji Lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Tak też wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., III AUa 1008/12 (LEX nr 1239955).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11 (Legalis nr 537327) uznał, że wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego Lekarza Orzecznika Oddziału stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe, a zarówno Lekarz Orzecznik, jak i główny Lekarz Orzecznik Oddziału działają w ramach organu rentowego. Dlatego też ich ewentualne błędy muszą być uznane za błędy organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami, także wynikającymi z zastosowania

art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rację ma organ rentowy, że Sąd Okręgowy w Tarnowie w wyroku z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt IV U 1355/13, którym zmienił decyzję ZUS z dnia 18 czerwca 2013 r., przyznając odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku

z wypadkiem przy pracy na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r., nie orzekł

o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Wbrew twierdzeniom ZUS, brak zamieszczenia w sentencji wyroku takiego orzeczenia nie pozbawia ubezpieczonego możliwości ubiegania się o odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Zgodnie bowiem z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa

w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia

(por. uchwała SN z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, OSNP 2011/19-20/255, wyrok

SA w Gdańsku z dnia 13 listopada 2013 r., III AUa 317/13, Legalis nr 747070 i z dnia 9 maja 2013 r., III AUa 1700/12, Legalis nr 732616, wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 września

2012 r., III AUa 424/12, Legalis nr 733870, wyrok SA w Krakowie z dnia 2 października 2012 r., III AUa 485/12, Legalis nr 733157). Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11 (OSNP 2011/19-20/255), w wyniku nowelizacji ustawy emerytalno- rentowej aktem zmieniającym z dnia 23 stycznia 2009 r.

(chodzi o ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Dz. U. z 2009 r. Nr 42, poz. 338) ustawodawca nie tylko sprecyzował treść art. 118 ust. 1a przez stwierdzenie, iż dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji jest dzień wpływu prawomocnego orzeczenia sądu tylko wówczas, gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej okoliczności, ale i nałożył na sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek rozstrzygnięcia z urzędu o tej odpowiedzialności, tj. rozstrzygnięcia zarówno stwierdzającego taką odpowiedzialność, jak i jej brak. Niezamieszczenie tej treści rozstrzygnięcia w sentencji wyroku nie jest jednak równoznaczne z orzeczeniem negatywnym i nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

W kolejnym procesie sądowym, w którym wnioskodawca domaga się wypłaty odsetek od przyznanego z opóźnieniem świadczenia, dopuszczalne, a wręcz konieczne, jest prowadzenie postępowania dowodowego na tę okoliczność.

W sprawach o odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia sąd bada więc, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Pogląd ZUS zawarty w odpowiedzi na odwołanie nie jest zatem słuszny.

Za uchybienie przez organ rentowy terminowi do ustalenia prawa lub wypłaty świadczenia z ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 85 ust. 1 zdanie 1 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, uważa się zarówno niewydanie

w ustawowo określonym czasie decyzji przyznającej prawo, jak i wydanie błędnej decyzji (odmawiającej owego prawa mimo spełnienia przez wnioskodawcę warunków jego uzyskania), następnie zmienionej przez sąd w postępowaniu odwoławczym.

Podkreślić jednocześnie trzeba, iż na płaszczyźnie uregulowania art. 85 ust. 1, odpowiedzialność w zakresie odsetek za opóźnienie w przyznaniu prawa lub wypłacie świadczenia nie ma absolutnego charakteru. Zgodnie bowiem ze zdaniem drugim tegoż przepisu, odpowiedzialność tę wyłącza sytuacja, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

O winie organu rentowego rodzącej odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) można mówić jedynie wówczas, gdy w oparciu o dostępne temu organowi dowody (w szczególności zgromadzone w aktach rentowych) można jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2013 r., III AUa 1460/12, LEX nr 1311965).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe prowadzi do wniosku, że ZUS ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie wnioskodawcy renty z tytułu niezdolności do pracy.

Biorąc pod uwagę sporną w sprawie dotyczącą prawa ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy okoliczność faktyczną, którą było istnienie u niego niezdolności do pracy, istotne w kontekście prawa do odsetek jest stwierdzenie, czy organ rentowy w ramach udzielonych mu kompetencji i nałożonych obowiązków podjął określone działania zmierzające do wyjaśnienia tej okoliczności warunkującej prawo do świadczenia.

W tym miejscu zaakcentować należy, że w dniu wydania decyzji, tj. 18 czerwca 2013 r., ZUS miał wszystkie niezbędne dane pozwalające na wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z prawem. W postępowaniu sądowym toczącym się pod sygn. akt IV U 1355/13 nie ustalono żadnych nowych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyłoby na ubezpieczonym, a które nie były znane organowi rentowemu. Biegły chirurg ortopeda- traumatolog, który wypowiadał się o stanie zdrowia badanego w tej sprawie dysponował taką samą dokumentacją medyczną, jak Komisja Lekarska ZUS, która oceniała stan zdrowia ubezpieczonego w dniu 29 maja 2013 r. Na etapie postępowania sądowego odwołujący nie przedkładał żadnej dokumentacji medycznej. Wszystkie zatem dane, jakie posiadał biegły sądowy, znane były również Komisji Lekarskiej ZUS.

Skoro więc Sąd Okręgowy w Tarnowie prawomocnym wyrokiem z dnia 19 marca 2014 r. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 18 czerwca 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku

z wypadkiem przy pracy na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2015 r., stwierdzić należało, że organ rentowy wydał nieprawidłową decyzję, a nastąpiło to wskutek błędu, tj. niewłaściwej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

Rację miał więc odwołujący podnosząc, że opóźnienie w wypłacie należnej mu renty jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w powołanym już wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11 (LEX nr 1227452), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie dokonanej przez Lekarza Orzecznika lub głównego Lekarza Orzecznika Oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 23 października 2013 r., III AUa 425/13 (LEX nr 1388838) podkreślił natomiast, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.

Podzielając w pełni te poglądy, uznać należało, że skoro wyjaśnienie okoliczności mających wpływ na prawo odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy nastąpiło dopiero w postępowaniu sądowym, a organ rentowy dysponował materiałem dowodowym pozwalającym na dokonanie ustaleń faktycznych, umożliwiających wydanie decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do świadczenia rentowego, w żadnym razie nie może być mowy o wyłączeniu odpowiedzialności ZUS za opóźnienie w wypłacie wnioskodawcy renty z tytułu niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przyznającej wnioskodawcy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy było wydanie przez Komisję Lekarską ZUS orzeczenia z dnia 29 maja 2013 r. o stanie zdrowia wnioskodawcy. Następnie, organ rentowy miał 30 dni na wydanie decyzji w sprawie o rentę. Stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia

1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie

w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U Nr 12, poz. 104), odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń- do dnia wypłaty świadczeń. Odsetki przewidziane w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej od kwoty świadczenia (wyrównania świadczenia) przyznanego wyrokiem sądu w sytuacji, gdy organ rentowy z naruszeniem prawa odmówił jego przyznania, nalicza się więc od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek (zob. wyrok SN z dnia 14 września

2007 r., III UK 37/07, OSNP 2008/21-22/326). W przypadku odwołującego najbliższy termin płatności świadczenia rentowego przypadał zatem na dzień 25 lipca 2013 r.

(art. 118 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Skoro tak, organ rentowy pozostaje w zwłoce z wypłatą ubezpieczonemu świadczenia od dnia 26 lipca 2013 r., tj. od dnia następującego po ustalonym terminie płatności należnej mu renty.

W tym stanie faktycznym i prawnym, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia

12 grudnia 2014 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do wypłaty odsetek od dnia 26 lipca 2013 r. do dnia wypłaty wyrównania.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.